

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 24-04-2020 r.

Adam Bodnar

XI.071.8.2020.AS

**Wojewódzki Koordynator
Realizacji Krajowego Programu
Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie**

Szanowni Państwo!

Podjęte w ostatnich tygodniach przez władze państwowe działania mające na celu zapobieganie i zwalczanie zakażeń wirusem SARS-CoV-2 zmieniły rytm codziennego życia społeczeństwa i sprawiły, że wykonywanie powierzonych Państwu zadań w czasie epidemii jest utrudnione.

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich stojący na straży wolności i praw człowieka i obywatela pragnę podkreślić, że wprowadzenie ograniczeń przemieszczania się – potrzebne ze względów epidemiologicznych – w szczególności wpływa na los osób narażonych na przejawy przemocy domowej. Związek pomiędzy wprowadzeniem środków zaradczych w postaci kwarantanny a gwałtownym wzrostem raportowanych przypadków przemocy odnotowały organizacje pozarządowe i instytucje państwowe nie tylko w Chinach, ale także we Francji, Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych. Przewidywania dotyczące ryzyka wzrostu liczby przypadków użycia przemocy wobec osób najbliższych w czasie epidemii są uzasadnione także czynnikami psychologicznymi – strach przed zakażeniem, poczucie braku kontroli nad biegiem wydarzeń, czy potencjalne pogorszenie sytuacji materialnej, mogą bowiem działać jako stresory prowadzące do wybuchów agresji wobec osób najbliższych.

W związku z powyższym, w wystąpieniu z dnia 30 marca 2020 r. zwróciłem się do Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z apelem o podjęcie przez Ministerstwo analizy funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w okresie epidemii i okazanie jednostkom realizującym zadania w tym obszarze wszelkiej możliwej pomocy

w celu niezwłocznego zmodyfikowania dotychczasowego sposobu działania, w tym poprzez wydanie odpowiednich wytycznych lub zaleceń¹.

Jednocześnie, mając na uwadze wyzwania stojące przed Państwem w codziennej pracy chciałbym poinformować, że Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich we współpracy z ekspertkami Centrum Praw Kobiet, Fundacji Feminoteka i Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia" IPZ opracowało **nową publikację pn. „Osobisty plan awaryjny”**. Ten krótki poradnik zawiera **praktyczne porady dla osób zagrożonych przemocą i użyteczne dane teleadresowe**. Bazując na wieloletnich doświadczeniach organizacji pozarządowych w pracy z osobami pokrzywdzonymi, **publikacja wskazuje, jak osoby, które obawiają się przemocy mogą zwiększyć swoje bezpieczeństwo i zniwelować potencjalne ryzyko**. Poradnik jest dostępny do pobrania na stronie internetowej Biura Rzecznika Praw Obywatelskich², pozwałam sobie jednak załączyć do niniejszego pisma niezbędne materiały.

Licząc, że publikacja „Osobisty plan awaryjny” i przygotowane na jej bazie materiały graficzne w wersji do druku będą dla Państwa użyteczne. Działając na zasadzie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzecznika Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627, t.j.), zachęcam do ich rozpowszechniania wśród osób i instytucji wspierających osoby pokrzywdzone przemocą w rodzinie. Jednocześnie, jako Rzecznik Praw Obywatelskich pragnę przypomnieć, że **przemoc w rodzinie stanowi naruszenie podstawowych praw i wolności człowieka, a zapewnienie osobom pokrzywdzonym pomocy jest zobowiązaniem władz publicznych wynikającym z szeregu aktów prawa międzynarodowego ratyfikowanych przez Polskę**, m.in. Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności³, Konwencji o eliminacji wszelkich form dyskryminacji kobiet⁴, czy Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej⁵. Nie pozwólmy, by stan epidemii i jego konsekwencje dla naszej wolności osobistej sprawiły, że osoby zagrożone przemocą domową zostaną pozbawione niezbędnego wsparcia.

Łączę wyrazy szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

¹ Pismo z 30 marca 2020 r., znak: XI.518.13.2020, dostępne pod adresem: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/osoby-doswiadczajace-przemocy-domowej-znalazly-sie-w-sytuacji-zagrozenia-zycia>.

² Publikacja i materiały dostępne pod adresem: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/plan-awaryjny-przemoc-domowa-pomoc-w-epidemii>.

³ Konwencja sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284).

⁴ Konwencja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 18 grudnia 1979 r. (Dz. U z 1982 r. Nr 10, poz. 71).

⁵ Konwencja sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

Załączniki: „Osobisty plan awaryjny” - poradnik i grafiki do druku w formacie PDF (2 pliki).